

se stalo v souzeném případě, avšak k návrhu musí býti připojeno vyhotovení exekučního titulu a úřední potvrzení, že bylo podáno odvolání. V souzeném případě vymáhající strana obdržela rozsudek dne 28. listopadu 1931 a též den podala návrh ve smyslu ustanovení § 370 ex. ř. na povolení exekuce k zajištění. Ježto strana povinná podala odvolání proti rozsudku teprve dne 12. prosince 1931, nemohl exekuční soud povolit exekuci k zajištění, ježto mu scházelo úřední potvrzení, že bylo podáno odvolání.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu a vrátil mu věc, by o rekursu znovu rozhodl.

Důvody :

Rekursní soud právem považoval exekuční návrh za návrh ve smyslu § 370 ex. ř., ano v něm bylo osvědčováno nebezpečí hrozící dobytí pohledávky, ale zamítl jej neprávem z důvodu, že k němu nebylo přiloženo podle § 375 ex. ř. potvrzení, že bylo podáno odvolání proti exekučnímu titulu. Podle § 370 ex. ř. jest podmínkou povolení zajišťovací exekuce neprávoplatný exekuční titul a osvědčení zmaření nebo značného stížení dobytí peněžité pohledávky. O tento případ tu jde. Naproti tomu lze podle § 371 čís. 1 ex. ř. povolit exekuci k zajištění peněžité pohledávky i bez takového osvědčení podle konečného rozsudku na základě uznání, proti němuž bylo podáno odvolání, nebo podle potvrzujícího rozsudku druhé stolice, proti němuž bylo podáno dovolání. Předpis § 375 ex. ř. nezostřuje podmínky přípustnosti zajišťovací exekuce podle § 370 ex. ř. Jen ve případech exekuce podle § 371 čís. 1, 2, 3 ex. ř., vyžaduje připojení úředního potvrzení o okolnostech v něm uvedených. Ze srovnání předpisů § 370 a 371 a 375 ex. ř. tedy plyne, že není potřeba přikládati takové potvrzení k exekučním návrhům podaným podle § 370 ex. ř., kde není podmínkou povolení exekuce podání odvolání, po případě dovolání (čís. 1), nebo námitek (čís. 2), nebo žádosti o navrácení v předešlý stav, nebo povolení obnovy trestního řízení (čís. 3). Rekursní soud tudíž neprávem zamítl exekuční návrh na povolení exekuce z důvodu, že scházelo potvrzení o podání odvolání. Dovolací soud však nemůže rozhodnouti ve věci samé, neboť rekursní soud nerozhodl o ostatních námitkách uplatňovaných v rekursu proti usnesení exekučního soudu.

Čís. 11435.

Odevzdal-li zůstavitel vkladní knížku ještě za svého života, ponechav si až do své smrti právo volně s ní nakládati a prohlásiv zároveň, že, co na ní zbude, bude náležeti tomu, komu byla knížka odevzdána, jde o darování na případ smrti podle první věty § 956 obč. zák. Darovanou věc, nebyla-li zachována forma předepsaná pro odkaz, jest vrátiti do pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 3. března 1932 Rv I 15/31.)

Žalobce, dědic Jana J-a, domáhal se na žalované, by byla uznána povinnou vydati do pozůstalosti po Janu J-ovi vkladní knížku, již jí zůstavitel ještě za svého života odevzdal. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud shoduje se s odvolatelem v tom, že nejde o darování mezi živými, nýbrž o darování na případ smrti. Prvý soud zjistil, že zůstavitel za svého života odevzdal vkladní knížku žalované, že si ji ponechal až do své smrti k dispozici, a že prohlásil, co zbude že bude patřiti žalované. Úmysl, jenž byl podkladem tohoto jednání, přesněji vynikne z doslovu výpovědi svědka Stanislava P-a, podle níž zůstavitel řekl žalované, že jí knížku dává, by si ji vzala k sobě do uschování, když bude on potřebovati, tak že žalovaná mu knížku tam — totiž do jeho bydliště — vezme, když bude moci, že zůstavitel jí na knížku ještě něco přidá a že zůstavitel prohlašoval, že ty peníze budou žalované až po jeho smrti a že proto svědek peníze z knížky nevybral za živa zůstavitele. Z řečeného vyplývá jasně, že zůstavitel odevzdal žalované vkladní knížku do uschování po dobu svého života, však za tím účelem, by si ji po jeho smrti podržela. Účinek zůstavitelem zamýšlený, by se knížka dostala žalované straně, měl nastati teprve po zůstavitelově smrti, nikoli hned za jeho života. Šlo tedy o darování podle ustanovení § 956 obč. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení darování takové platí za odkaz, bylo-li šetřeno předepsaných, t. j. pro odkaz předepsaných formálností. Toho nebylo. Přes to však má soud odvolací za to, že žalovaná nemůže býti nucena k vydání knížky. Nemůže býti sporu o tom, že dědic může plniti odkaz neplatný pro nedostatek formy; kdyby plnil takovýto odkaz, nebyl by oprávněn jej žadat zpět (§ 1432 obč. zák.). V souzeném případě ovšem nesplnil odkaz dědic, nýbrž knížku odevzdal žalované sám zůstavitel za svého života, by jí po jeho smrti připadla do vlastnictví. Plnil tedy předem odkaz neplatný pro nedostatek formy. Není zákonné překážky, by zůstavitel odkaz takto předem neplnil. Dědic představuje se zřetelem k dědictví podle § 547 obč. zák. zůstavitele a oba považují se proti třetí osobě za jedinou osobu. Z toho vyplývá, an zůstavitel za svého života odkaz neodvolal a strana žalovaná měla vkladní knížku v době jeho smrti s jeho vůlí v rukou a tedy odkaz byl již předem splněn, že plnění to dědicem nemůže býti zpět požadováno (§§ 547 a 1432 obč. zák.). (Srovnej Ehrenzweigovo pojednání o darování na případ smrti ve slavnostním spise ke stoletému výročí obecného občanského zákoníka.)

N e j v ý š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y :

Pokud dovolání vytýká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nelze mu upřítí oprávnění. Nižší soudy zjistily, že zesnulý Jan J., otec žalované, odevzdal vkladní knížku, jejížhož vrácení do pozůstalosti se žalobce domáhá, ještě za svého života žalované, ponechav si však až do své smrti právo, volně nakládati s touto vkladní knížkou a prohlásiv zároveň, že, co na ní zbude, bude patřiti

žalované. Odvolací soud posoudil věc správně po stránce právní jen potud, pokud spatřuje v tomto jednání Jana J-a darování na případ smrti podle první věty § 956 obč. zák., neboť nejsou tu předpoklady druhé věty tohoto ustanovení zákona a ke splnění darování mělo dojíti teprve po smrti dárce. Darování takové však platí jako odkaz jen tehdy, šetřeno-li předepsaných náležitostí (§§ 577 až 601 obč. zák.). Jak nižší soudy zjistily, nebyla zachována forma předepsaná pro poslední pořízení (odkaz), darování není tedy platné a žalovaná je povinna vrátiti předmět darování na případ smrti — vkladní knížku — do pozůstalosti. Odvolací soud nemůže souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že v souzeném případě nelze žalovanou nutiti k vrácení vkladní knížky do pozůstalosti proto, že, an zůstavitel za svého života neodvolal odkaz a žalovaná měla v době jeho smrti vkladní knížku podle jeho vůle v držení jako schovatelka, byl odkaz již předem splněn a splnění odkazu, neplatného jen pro nedostatek formy, nemohl zůstavitel a důsledně nemůže ani dědic podle §§ 547, 1432 obč. zák. požadovati zpět. Má sice toto odůvodnění odvolacího rozsudku pro sebe částečně nauku (srovnej Ehrenzweig: Familien und Erbrecht 1924, str. 532), ale přece nelze s ním souhlasiti. Především není zcela správný názor, že v takovém případě zůstavitelovým úmrtím přechází věc, kterou dosud odkazovník měl v držení jako schovatel, do jeho držení jako plnění odkazu. Plnění závazku ze smlouvy jest právě tak smlouvou, jako uzavření smlouvy a vyžaduje proto volnost, vážnost a srozumitelnost jednání ve smyslu § 869 obč. zák. (Sedláček, obligační právo I. 1924 str. 253 a násl.). Tyto náležitosti však chybějí právě v okamžiku úmrtí zůstavitele, kterýžto okamžik má podle onoho názoru býti okamžikem plnění. Nelze také nepřihlížeti k tomu, že podle § 961 obč. zák. jest schovatel povinen vrátiti věc ukladateli po skončeném uschování a že podle § 319 obč. zák. není schovatel oprávněn sám o své újmě si změnití právní důvod držby. Nelze dále ponechati bez povšimnutí důsledky, které by onen právní názor měl v zápětí, neboť by pak z důvodu § 1432 obč. zák. ani zůstavitel sám nemohl kdykoliv požadovati předmět darování (odkazu) zpět, čímž by bylo umožněno obcházení předpisů o odvolatelnosti posledních pořízení. Konečně sluší připomenouti, že ustanovení o formách posledních pořízení jest vykládati přísně, neboť předepsaná forma jest zárukou skutečného projevu zůstavitelovy vůle, kterou jinak lze těžko po jeho smrti zjišťovati.

Čís. 11436.

Ustanovení § 409 c. ř. s. nelze použiti na soukromoprávní nároky v trestních rozsudcích.

(Rozh. ze dne 3. března 1932, R II 430/31.)

Soud první stolice povolil na základě trestního rozsudku exekuci k vydobytí útrat 88 Kč a lékařských výloh 195 Kč. V rekursu uplatňovali dlužníci, že soud povolil exekuci, ač ještě neuplynula čtrnácti-